

'Hier gebeurt het hele leven'

De eerste Michi-Noeki van Nederland ging ruim een jaar geleden open in de Oosterparkwijk in Groningen. Voor veel mensen is deze 'huiskamer op straat' al onmisbaar. Vrijwilliger Frans Geubel: „We waren in de zomer drie weken dicht en kregen van sommige gasten al te horen: 'wat moeten we nú?'”

andere doodgegaan in de weken dat de Michi-Noeki gesloten was. Abdallah en Annie zijn sinds 9.00 uur aan het werk en gaan naar huis. „We hebben per dag twee diensten waarin telkens twee andere vrijwilligers werken,” vertelt Frans. „Frederika en ik zijn hier altijd op maandag- en vrijdagmiddag.”

TEKST: MARTINE VAN DER LINDEN

Op de hoek van de Vinkenstraat en de Zaagmuldersweg staat sinds ruim een jaar een zwart gebouw met schuin dak. Binnen is het niet heel groot, maar groot genoeg voor een ronde tafel met stoelen, een keukenblok en een toilet. Het oogt sereen door het houten tafelblad en de lichte, aardse kleuren aan de muur. Wanneer de deuren zijn geopend, brengen gaandeweg de dag mensen van allerlei leeftijden en achtergronden extra kleur naar deze plek met hun verhalen en hun stilte, hun gelach en soms een traan.

VERJAARDAG

Maar de eerste maandag na de zomervakantie begint rustig. Vrijwilligers Annie Dijkstra en Abdallah Almasaeid hebben op andere ochtenden wel wat meer mensen verwelkomd, zo vertellen ze. De Michi-Noeki is drie weken dicht geweest. Het moet misschien nog even opstarten, zo vlak na de zomervakantie. Het is niet erg; de twee vrijwilligers vinden het hoe dan ook fijn om er te zijn. Abdallah vertelt dat hij graag in de ochtend een koffie drinkt en de krant leest aan tafel. Soms, als er niemand is, speelt

'Dit is een succesverhaal van hier tot Tokio'

hij via een bluetooth-speaker muziek van de Libaneese zangeres Feyrouz. Hij komt uit Jordanië, waar Feyrouz wereldberoemd is.

Abdallah woont vijf jaar in Nederland, waarvan de eerste jaren in Sneek en nu anderhalf jaar in Groningen. Nadat de Michi-Noeki in september 2023 de deuren opende, ging hij er al snel naartoe. „Het is een fijne plek om koffie te drinken en mensen te leren kennen. De gasten zijn vriendelijk, ik heb hier nog nooit vervelende mensen meegemaakt. Ik vond het hier zo leuk, dat ik vrijwilliger wilde worden.” Zijn gastheerbutton draagt hij dan ook met trots.

Hij kijkt op wanneer iemand binnenkomt en vraagt of hij naar het toilet mag. „5 euro!”, grapt Abdallah. En dan: „De meeste mensen die hier komen, kennen we; die komen hier vaak. We sturen ook weleens een kaartje als iemand bijvoorbeeld ziek is. Ik heb ook meegemaakt dat iemand

hier zijn verjaardag kwam vieren. Toen aten we met z'n allen een gebakje.”

WAARDEVOLLE ONTMOETINGEN

Het is bijna 13.00 uur en vrijwilligers Frans Geubel en Frederika de Vries komen binnen. Frederika met twee graslelies en Frans met een kleine bonsaiboom. Die hadden ze mee naar huis genomen; de planten waren

Altijd samen. Zoals ze dat inmiddels ook buiten de Michi-Noeki om zijn. Dankzij hun vrijwilligerswerk op deze plek hebben ze verkering gekregen. Zo'n liefdesverhaal is niet voor alle gasten weggelegd, maar voor hen levert een bezoekje iets anders

'Je bent hier onderdeel van een grote familie'

De Michi-Noeki in de Oosterparkwijk is mogelijk gemaakt dankzij de ontwerpprijsvraag Who Cares, voor nieuwe vormen van wonen en zorg, die werd georganiseerd door voormalig rijksbouwmeester Floris Alkemade. Bureau Vollmer + Partners kwam daarbij als nummer twee uit de bus met het ontwerp voor een Michi-Noeki. De eerste is sinds september 2023 een feit. Als uit onderzoek blijkt dat dit een succes is en er voldoende geld is, volgen er nog drie.

Nienke Alkema, gebiedsmanager bij de Gemeente Groningen: „Het idee is dat de vier Michi-Noeki's op loopafstand van elkaar komen te liggen. Zo kunnen mensen die minder goed ter been zijn van de ene naar de andere lopen en even uitrusten voordat ze weer verder gaan. Het maakt het voor hen makkelijker om de deur uit te gaan. Tegelijkertijd staat ontmoeting centraal in de Michi-Noeki. Als gemeente vinden we dit aspect heel belangrijk.

Nienke Alkema

Dat mensen nieuwe mensen leren kennen en herkend worden op straat, dat soort dingen zijn heel waardevol. Mensen voelen zich hierdoor veel meer thuis in hun wijk."

VISKIOSK

De Michi-Noeki heeft volgens Nienke een huiskamerfunctie. „Dit is een laagdrempelige plek, je bent hier

onderdeel van een grote familie. Je hoeft er niks. Het is een halteplek tijdens je blokje om, of op weg naar de supermarkt, waar je even koffie kunt drinken, een krantje kunt lezen en een babbeltje kunt maken. In het gebouw zit ook een viskiosk, wat voor bewoners in deze wijk ook een aanwinst is. De wisselwerking tussen de viskiosk en de Michi-Noeki is bovendien heel goed."

Hoewel het onderzoek naar het succes van de Michi-Noeki nog moet worden uitgevoerd, merkt Nienke dat het goed werkt en dat het 'verschrikkelijk populair' is. „We krijgen bij de gemeente telefoontjes uit het hele land van mensen die er meer van willen weten. Het concept is eenvoudig en juist dat maakt het aantrekkelijk."

Zo ervaart Monika Freuville (39) dat ook. „Ik had hier al wel over gelezen. En ik ken Frans en Frederika. Dus ik wist dat dit er was, maar ging pas naar binnen toen ik naar de wc moest. Ik vind het een fijne plek, schoon en rustig. Ik kom hier niet heel vaak. Soms kom ik om een praatje met Frans en Frederika te maken. Soms om hier gewoon te zijn. Ik ben niet echt een prater."

Geertje vertelt dat haar buurvrouw van 90 ook niet veel praat, maar wel onder de mensen wilde zijn. „Zij vroeg zich af of het dan wel leuk was als ze hier zou zitten zonder veel te zeggen. Maar dat maakt allemaal niet uit. Ik nam haar een keer mee en nu komt ze hier ook graag." Frans ziet dit vaker. „Het is leuk om te zien dat iemand die vrij stil is, ook gewoon wordt opgenomen in het groepje." Volgens Monika is dat de magie van de Michi-Noeki. „Het is net als bij je familie zijn. Daar hoef je ook niet altijd te praten."

LACH EN TRAAAN

De gasten aan tafel - inmiddels zijn het er vier, gaandeweg de middag komen en gaan de mensen - groeten een vrouw die binnenkomt. Iemand die hier vaker komt, blijkt. Ze vertelt wat ze de afgelopen weken heeft meegemaakt. Niet de leukste dingen en ze wordt emotioneel als ze erover vertelt. Iedereen luistert, er klinken troostende en bemoedigende woorden. Frederika slaat een arm om haar schouder. De vrouw moest het even kwijt. Even later oogt ze wat opgeluchter, alsof er iets van haar is afgevallen. Buiten zijn de stoelen vóór de Michi-Noeki bezet. Drie dames zitten gezellig te praten terwijl ze genieten van het mooie weer. Er wordt gelachen. Het is zoals Frans het eerder deze middag zei: „Hier gebeurt het hele leven."

waardevols op. „Ontmoeting", vat Frans samen. „Er zijn mensen die hier veel komen en elkaar inmiddels kennen, maar we zien ook nog steeds mensen die hier voor het eerst komen. Soms ervaren ze een drempel om naar binnen te gaan, zeker als er veel mensen aan tafel zitten. Daar spelen de gastheren en -vrouwen een belangrijke rol. Die kunnen hen over die drempel heen helpen. Binnen kunnen ze koffie of thee drinken, een luisterend oor vinden of bieden, praten met anderen, mensen leren kennen. We krijgen regelmatig terug van onze gasten dat ze hier mensen hebben leren kennen. Of dat ze bijvoorbeeld in de supermarkt zijn begroet door iemand met wie ze hier aan tafel hebben gezeten. Voor veel mensen is dit een waardevolle plek geworden. Toen we in de zomerweken dicht gingen, zeiden sommigen: 'wat moeten we nú?'. De Michi-Noeki is een succesverhaal van hier tot Tokio."

JEZELF ZIJN

Geertje Feikens (68) is één van de mensen die graag de Michi-Noeki bezoekt. Ze heeft net plaatsgenomen aan tafel en een kop koffie gekregen van Frederika. „Ik twijfelde eerst of ik naar binnen moest gaan. Op een dag reed ik hier weer langs en dacht ik: kom op, gewoon eens kijken of het wat is. Inmiddels behoor ik tot het interieur. Je kunt hier je verhaal kwijt, vindt hier een luisterend oor. Iedereen is hier gelijk."

Onderzoek naar Michi-Noeki

Sander van Lanen is universitair docent stedelijke armoede en ongelijkheid aan de RUG. Namens de Aletta Jacobs School of Public Health onderzoekt hij de Michi-Noeki in de Oosterparkwijk. Het onderzoek bestaat uit twee delen. In het eerste deel, een procesonderzoek, werd met betrokkenen die de Michi-Noeki hebben gerealiseerd gesproken over wat ze willen bereiken.

De hoofddoelen zijn het tegengaan van eenzaamheid, bevorderen van participatie en het verbeteren van ouderenmobiliteit. De verschillende partijen leggen wel andere accenten. Zo is de gemeente bezig met beleidsdoelen rond eenzaamheid en gezondheid en WerkPro met begeleiding naar arbeidsmarktparticipatie. Bewoners brachten hun behoefte met het oog op de wijk ter sprake. Sander: „De resultaten van dit deel van het onderzoek kunnen helpen bij het formuleren van evaluatiecriteria en het afstemmen van beleids- en sociale werkdoelen."

Sander van Lanen
Foto Piet den Blanken

VRIJWILLIGERS EN GEBRUIKERS

In het tweede deel van het onderzoek, dat dit najaar plaatsvindt, zullen gesprekken worden gevoerd met vrijwilligers en gebruikers van de Michi-Noeki. „Dit deel richt zich op hun identificatie met de doelen, hun waarden en de impact daarvan op de praktijk van de Michi-Noeki. Een uitdaging daarbij is of de Michi-Noeki de beoogde doelgroep, zoals eenzame ouderen, daadwerkelijk bereikt. Dit is lastig te onderzoeken, omdat deze groep moeilijk te bereiken is."

Desondanks hoopt het onderzoek inzicht te geven in de effecten van deze kleinschalige ontmoetingsplaatsen op sociale- en arbeidsmarktparticipatie. Het doel is om te bepalen of de Michi-Noeki kan leiden tot nieuwe sociale contacten en mogelijk een opstapje naar vrijwilligerswerk of betaald werk kan vormen.

Het onderzoek heeft al een prijs gewonnen: de ENLIGHT Impact Award, die wordt toegekend aan onderzoeken met maatschappelijke impact. Van Lanen krijgt hierdoor de kans om het onderzoek internationaal te presenteren. Deze internationale erkenning onderstreept de waarde van het onderzoek naar de Michi-Noeki.